



Original Research Article

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

The Strategic Management of Administrators and School Effectiveness Under Nakorn Pathom Primary Educational Service Area Office 1

ปาริชาติ คำป้อม^{1*} และ ประเสริฐ อินทร์รักษ์²Parichat Kampom^{1*}, & Prasert Inrak²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. ปาริชาติ คำป้อม*

Parichat Kampom*

ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร
Department of Educational Administration,
Silpakorn University, Thailand.
Email: parichat.kam@gmail.com

2. รศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์

Assoc.Prof.Dr.Prasert Inrak

ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร
Department of Educational Administration,
Silpakorn University, Thailand.
Email: prasert.inr@gmail.com

คำสำคัญ

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร; ประสิทธิภาพของ
สถานศึกษา

Keywords:

Strategic Management of Administrators;
School Effectiveness

Article history:

Received: 16/02/2024

Revised: 24/04/2024

Accepted: 11/08/2024

Available online: 30/12/2024

ABSTRACT

The purposes of this research were identify:1.) To know the strategic management of educational institutions under the Nakorn Pathom Primary Education Area Office. District 1 2.) To know the effectiveness of educational institutions under the Nakorn Pathom Primary Education Area Office District 1 3.) To know the strategic management relationships that affect the effectiveness of educational institutions under the Nakorn Pathom Primary Education Area Office District 1

The sample in the research was 92 schools under the Nakorn Pathom Primary Education Area Office District 1. 1 person 1 teacher, total 184 students the instrument used in the research was a questionnaire on strategic management based on Thomas L. Wheelen and J. David Hunger and others, and the effectiveness of educational institutions according to Mott's concept. The statistics used in the data analysis are frequency, percentage, standard deviation and Pearson correlation coefficient.

The research findings were as follows: Strategic management Overall, it was found that strategic management of the school was under the Nakorn Pathom Primary Education Area Office. District 1 is at most 1 side and 4 extremes in descending order of arithmetic values. The effectiveness of educational institutions under the office of Nakorn Pathom Primary Education Area District 1 as a whole and individually is as a high level. In descending order of arithmetic values: Transformation and Development Ability; 2.) Ability to produce students with positive attitudes 3.) Ability to produce students

How to Cite:

Kampom, P. & Inrak, P. (2024). The Strategic Management of Administrators and School Effectiveness Under Nakorn Pathom Primary Educational Service Area Office 1. *Journal Dhamma for Life*, 30(4), 426-450.

with high academic achievement 4.) Ability solve problems within the school. Strategic management and school effectiveness Affiliation with Nakorn Pathom Primary Education Area Office District 1 was statistically significant at the level of .01, which is correlated in an amenable manner.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1.) เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 2.) เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 3.) เพื่อทราบความสัมพันธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 92 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียน ละ 2 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ตามแนวคิดของวีเลนและฮังเกอร์และคณะ (Thomas L. Wheelen and J. David Hunger and others) และประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของมอท์ (Mott) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และ มาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ 1.) ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน 2.) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3.) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 4.) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน
3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้อยตามกัน

บทนำ

การจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 80 (1) ว่าด้วยเรื่องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาได้ให้ความสำคัญการจัดการศึกษา ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งสัมพันธ์กับพันธกิจของยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 – 2564 ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่มาตรฐานสากล เสริมสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและในส่วนของพัฒนาคุณภาพคนไทยนั้นสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต โดยกำหนดแนวทางจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ระบุว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพคุณภาพและในมาตรา 24 (1) ระบุว่าการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมนั้นต้องให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและสภาพบริบทของโรงเรียน ท้องถิ่น มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโต และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการแนวทางการบริหารจัดการให้ความสำคัญการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจใฝ่รู้และพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ โดยจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพ การจัดการศึกษาเป็นสำคัญ จึงเกิดผลดีบรรลุลตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบาย เป้าหมายและกรอบการดำเนินงาน แนวโน้มและทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคต

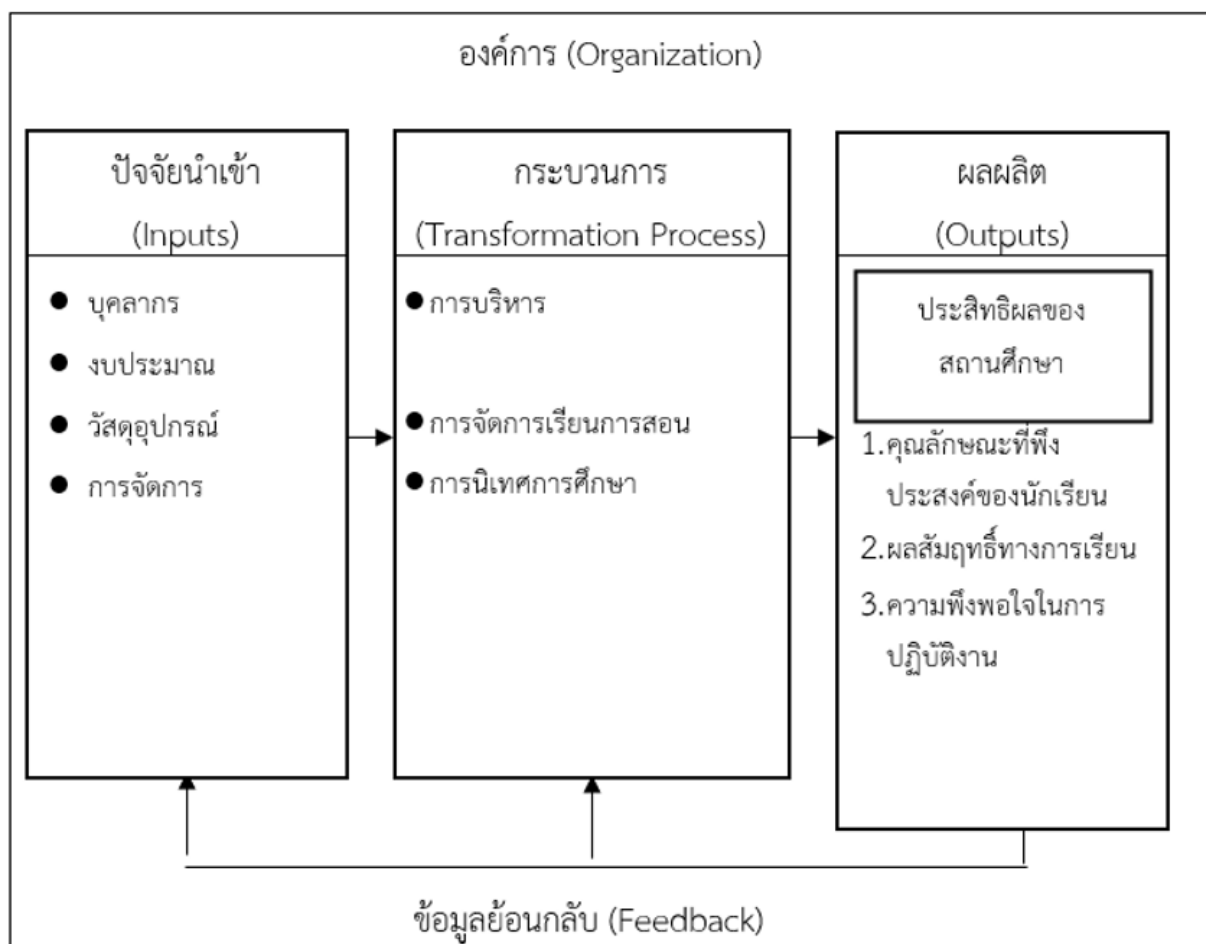
ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นโรงเรียนต้องกำกับติดตามให้ความสำคัญด้านคุณภาพของนักเรียนในการจัดการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดศึกษาของชาติ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วพบว่าทฤษฎีที่นำมาใช้ศึกษานี้มีความสอดคล้องกับลักษณะองค์การ โดยแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ อาทิ สเตาห์ลและกริกส์บาย (Stahl and Grigsby) ได้เสนอ กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปใช้ และ 3) การประเมินผลการควบคุมกลยุทธ์ ทอมป์สันและสตรีกแลนด์ (Thomson and Strickland) ได้ แบ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์ออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การจัดทำกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ที่เลือกไว้ไปปฏิบัติ 5) การประเมินผลการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไข เดวิด (David) ได้กล่าวถึงการบริหารกลยุทธ์ว่า การบริหารกลยุทธ์เป็นกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการขององค์กร จึงได้กำหนดขั้นตอนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1. การกำหนดกลยุทธ์ 2. การนำกลยุทธ์ไปใช้ 3. ปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุพานี สฤญวานิช ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มี 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ พสุ เดชะรินทร์ และ ชัยวัฒน์ หุทัยพันธ์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ 2) การกำหนดทิศทางขององค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และเซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทาง 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) การควบคุมกลยุทธ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ วีเลน ฮังเกอร์ และคณะ (Wheelen and others) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐานกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การนำกลยุทธ์ไปใช้ และ 4) การประเมินและควบคุม

ในด้านประสิทธิผลของสถานศึกษานั้นจะถูกระบุไว้ในส่วนของผลผลิต (output) ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้หลายท่านดังนี้ เอ็ดมอนส์ (Edmonds) กล่าวว่าองค์ประกอบที่ทำให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิผลประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) การเน้นพื้นฐานทักษะของนักเรียน 2) การตั้งความหวังไว้สูงสำหรับความสำเร็จของผู้เรียน 3) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในการบริหารงานสูง 4) มีการประเมินผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และ 5) มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระบบระเบียบเหมาะสม แนวคิดของฮอยและเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson) กล่าวว่า โรงเรียนมีประสิทธิผลคือโรงเรียนที่มี 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และ 4) สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ปฏิบัติงานได้ ส่วนฮอยและมิลเกล (Hoy and Miskel) ได้มีแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของ โรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) 2) ความพึงพอใจในการทำงาน

(Job Satisfaction) 3) อัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน (Dropout Rate) และ 4) คุณภาพโดยทั่วไป (Overall Quality) ลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพของสถานศึกษา 7 ประการคือ 1) สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (A safe and orderly environment) 2) พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน (A clear school mission) 3) มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instruction leadership) 4) มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง (A climate of high expectation) 5) ทุ่มเทเวลาในการทำงาน (High time on task) 6) มีการ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (Frequent monitoring of student progress) และ 7) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง (Positive home-school relations) สำหรับแนวคิดของ มอท์ (Mott) มีแนวคิดที่ว่าสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถจะ พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ได้เพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Productivity) 2) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Positive Attitude) 3) ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน (Adaptability) และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Flexibility) ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1



แผนภาพที่ 1 ขอบข่ายเชิงมนทัศน์สรุปของการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและสามารถตอบข้อคำถามของการวิจัยได้ชัดเจนผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
2. เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนการเตรียมโครงการอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การศึกษาปัญหา การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สืบค้นจากตำราเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลในการจัดทำโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วย่นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อเสนอขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัยซึ่งได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วจึงนำไปทดลองใช้ โดยได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการหาความเชื่อมั่น แล้วย่นำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยขอหนังสือรับรองจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อ

ติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย

เป็นขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อจัดพิมพ์รายงานผลการวิจัยที่สมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 121 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครปฐม จำนวน 48 แห่ง อำเภอดอนตูม 22 แห่ง และอำเภอกำแพงแสน 51 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปิดตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 92 แห่ง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random Sampling) จำแนกตามอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน และครู 1 คน จากจำนวนสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 92 แห่ง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 184 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามอำเภอ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

อำเภอ	ประชากร (แห่ง)	กลุ่ม ตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		รวม
			ผู้อำนวยการ สถานศึกษาหรือ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ สถานศึกษา (คน)	ครู (คน)	
อำเภอเมือง	48	36	36	36	72
อำเภอดอนตูม	22	17	17	17	34
อำเภอกำแพงแสน	51	39	39	39	78
รวม	121	92	92	92	184

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งหน้าที่หลัก

2. **ตัวแปรต้น (X_{tot})** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบพื้นฐานของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ตามแนวคิดของวีเลนและฮังเกอร์ (Wheelen and Hunger) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 2) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) 4) การประเมินและควบคุม (Evaluation and Control) ดังรายละเอียดดังนี้

2.1.1 **การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X_1)** หมายถึง การที่ผู้บริหารร่วมกับคณะครูบุคลากรในโรงเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ปัจจัยในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในองค์กร โดยทำการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง (Strength) , จุดอ่อน (Weakness) , โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) หรือที่เรียกว่า การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ว่าแต่ละปัจจัยมีส่วนเอื้ออำนวยหรือขัดขวางการดำเนินงานขององค์กรอย่างไร

2.1.2 การกำหนดกลยุทธ์ (X_2) หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ นโยบายส่งเสริมการดำเนินงานตามกลยุทธ์ โดยมีแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกลยุทธ์ที่วางแผนไว้

2.1.3 การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (X_3) หมายถึง การนำกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมที่ระบุไว้ในแผนงาน โครงการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้รับผิดชอบงาน โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน และการประสานงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ

2.1.4 การประเมินและควบคุม (X_4) หมายถึง การติดตามและตรวจสอบวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทาง ปรับปรุงและพัฒนาให้กลยุทธ์ที่กำหนดอยู่เกิดความสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ตลอดจนทำการประเมินจากการดำเนินงานกลยุทธ์ว่าประสบผลสำเร็จดังเป้าหมายไว้หรือไม่ มีการรายงานผลต่อที่ประชุมเพื่อดำเนินการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์มากขึ้น

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott) โดยได้เสนอแนวคิดประสิทธิผลของสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Productivity : Y_1) หมายถึง ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนจนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ซึ่งพิจารณาได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่มีพัฒนาการระดับสูงขึ้น มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะที่ จำเป็นในการเรียนรู้และส่งเสริมศักยภาพตามความต้องการของนักเรียน ทั้งนี้กระบวนการวัด ประเมินผลต้องมีระบบและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการสนับสนุนและความร่วมมือในการจัด การศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชน

3.3.2 ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Positive attitude : Y_2) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินงานด้านบริหารและการอบรมสั่งสอน รวมทั้งกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน มีเจตคติทางบวก ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ มีระเบียบวินัย และความประพฤติเรียบร้อย มีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนด โดยที่โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม เจตคติทางบวกให้แก่ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม

3.3.3 ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน (Adaptability : Y_3) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูในการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านการจัดการ เรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้โรงเรียนก้าวหน้า มีสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ เรียนการสอนใหม่ๆ ทันกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารรับฟังข้อมูลรอบด้านจากครู ผู้ปกครองและชุมชนใน การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาโรงเรียน สามารถนำพาโรงเรียนให้มีชื่อเสียงหรือได้รับ รางวัลในด้านต่างๆจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

3.3.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Flexibility : Y_4) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการช่วยกันแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ด้วยความสามัคคี ทั้งด้าน

การบริหาร การจัดการเรียนการสอน การแก้ปัญหาต่างๆให้นักเรียน เช่น ครูสามารถจัดกระบวนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาเบื้องต้นของตนเองได้ รวมไปถึง ถึงงานรับผิดชอบอื่นๆ ตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารและครูต้องมีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี รู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามความคิดเห็น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกไว้ให้เลือกตอบ (forced choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตามแนวคิดวีเลนและฮังเกอร์ (Wheelen and Hunger)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตามแนวคิดของ มอทท์ (Mott)

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะคำถามเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีความหมาย ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยอย่างเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างเครื่องมือ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วจึงปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นให้กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เฉพาะด้าน จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) โดยค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 จากนั้นจึงนำเครื่องมือที่ตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้วมาปรับปรุงและจัดทำเป็นฉบับทดลองใช้
3. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 แห่ง รวม 58 ฉบับ
4. นำเครื่องมือฉบับทดลองใช้ที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient)
5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในการทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู ช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ และส่งคืนทางไปรษณีย์สำหรับสถานศึกษาที่ไม่สะดวกในการเดินทาง

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์และประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิต ไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 ถึง 0.29 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30 ถึง 0.69 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70 ถึง 1.00 แสดงว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 รวมสถานศึกษาทั้งสิ้น 92 แห่ง ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน โดยหาค่าความถี่ (frequency: f) และค่าร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire)

ข้อที่	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1	เพศชาย	85	46.20
	หญิง	99	53.80
	รวม	184	100.00
2	อายุ 21-30 ปี	25	13.59
	31-40 ปี	50	27.17
	41-50 ปี	93	50.54
	51-60 ปี	16	8.70
	รวม	184	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ปริญญาตรี	70	38.04
	ปริญญาโท	112	60.87
	ปริญญาเอก	2	1.09
	รวม	184	100.00
5	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
	1 - 5 ปี	13	7.07
	6 - 10 ปี	49	26.63
	11 - 25 ปี	82	44.57
	16 - 20 ปี	36	19.57
	มากกว่า 20 ปี	4	2.17
	รวม	184	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 50.54 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.17 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.59 และอายุ 51-60 ปี น้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ระดับปริญญาโท มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 38.04 และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09

ประสบการณ์ในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี มากที่สุด จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 26.63 ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 19.57 ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.07 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี น้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=92)

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.		ระดับ
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (X_1)	4.37	0.64		มาก
2	การกำหนดกลยุทธ์ (X_2)	4.45	0.64		มาก
3	การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (X_3)	4.53	0.57		มากที่สุด
4	การประเมินและควบคุม (X_4)	4.34	0.61		มาก
รวม (X_{tot})		4.07	4.42		มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และ มาก 4ด้าน โดยเรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.57) การกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.64) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.64) การประเมินและควบคุม ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า มีการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.57-0.64 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังตารางที่ 8-12

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวม (Y_{tot})

(n=92)

ข้อที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.29	0.70	มาก
2	ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มี เจตคติทางบวก	4.36	0.71	มาก
3	ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน	4.43	0.68	มาก
4	ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน	4.26	0.66	มาก
รวม		4.34	0.64	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.68) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.71) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.70) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าการกระจายของข้อมูลอยู่ระหว่าง 0.66–0.71 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการที่ดี พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพราะในปัจจุบันที่สภาพสังคมเต็มไปด้วย

การแข่งขัน ไม่เว้นแม้แต่ ในภาคของการศึกษา ส่งผลให้ทุกโรงเรียนตื่นตัวกับการสร้างภาพลักษณ์และผลสำเร็จของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อนำพาไปสู่ผลสำเร็จ ตามที่โรงเรียนมุ่งหวัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภิรมย์เมือง ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจรินทร์ ปิ่นทอง ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่าผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

หากพิจารณาการบริหารเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานลดหลั่นจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม ตามลำดับ โดยด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ มีค่ามัธยฐานลดหลั่นสูงสุด ทั้งภาพรวมและรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารครู และบุคลากรของโรงเรียนได้นำกลยุทธ์ของโรงเรียนไปจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม จนนำไปสู่การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด ซึ่งถือว่าการปฏิบัติตามกลยุทธ์ เป็นหัวใจสำคัญ ของการบริหารเชิงกลยุทธ์ หากโรงเรียนมีกลยุทธ์ดีเพียงใดก็ตามแต่หากไม่ปฏิบัติตามกลยุทธ์ไปสู่ปฏิบัติ ที่แท้จริงก็ไม่อาจทำให้โรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงาน เพื่อกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ เปิดโอกาสให้บุคลากรของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน มีการจัดทำปฏิทิน การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์อย่างชัดเจน มีแผนการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติในโรงเรียนอย่างเหมาะสม มีการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่เกิดประโยชน์และสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ตามแผนกลยุทธ์ และดำเนินการตามแผนกลยุทธ์จนประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ของโรงเรียนที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ขั้นตอนแรก ของกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน รวมไปถึงโอกาสและอุปสรรคของบริบทรอบด้าน นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมไปกำหนดทิศทางที่โรงเรียนต้องการมุ่งไปสู่ความสำเร็จ การกำหนดทิศทางของโรงเรียนที่ชัดเจนจะเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถวัดผลได้ ซึ่งทำให้การกำหนดกลยุทธ์มีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่ปฏิบัติได้อย่าง แท้จริง ผู้บริหารต้องกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้บุคลากรของโรงเรียน มีส่วนร่วมในประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขหรือ พัฒนาผลงานในครั้งต่อไป รวมถึงมีการเสริมแรงและสร้างขวัญกำลังใจด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม ยังมีการเปิดโอกาส

ให้บุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการ กำหนดหลักเกณฑ์ การประเมินผลการปฏิบัติงานและจัดทำ เครื่องมือสำหรับการติดตามประเมินผลที่มีความชัดเจน เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนา โรงเรียนให้มีคุณภาพ ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในฐานะของหน่วยงานต้น สังกัดมีการกำหนดนโยบายและจุดเน้น 9 ประการเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยิ่ง ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาตื่นตัว และให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อร่วมกันผลักดันให้คุณภาพการจัดการศึกษาสูงขึ้น เป็นไปตาม มาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการสอดคล้องกับที่ วราภรณ์ผลประเสริฐ เสนอว่า การปฏิบัติ ตามกลยุทธ์ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณภา อิงพงษ์พันธ์ ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดองค์การ บริหารส่วน จังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการศึกษา พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของจิระศักดิ์ ทุบจิว ได้ทำการศึกษา เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์กับการปฏิบัติงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารโดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร ภิรมย์เมือง ได้ศึกษา เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับ มาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 มีการบริหารโรงเรียนที่เป็นระบบตามนโยบาย ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 จึงมีความ จำเป็นที่จะต้องพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งทั้งระบบให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ และมีการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่งผลให้สามารถควบคุมคุณภาพของ ประสิทธิภาพด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา ได้ให้ ความหมายของประสิทธิภาพว่า ผลที่เกิดขึ้นของการปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ อันเป็นผลที่เกิดต่อผู้เรียน ต่อโรงเรียน ซึ่งผลการดำเนินงาน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็น แบบอย่างที่ดี และสอดคล้องกับจันทราณี สงวนนาม ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงข้อมูลในด้าน ต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพอันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพถือว่าเป็น องค์ประกอบของความสำเร็จ แต่เป็นสิ่งที่ไม่คงที่เสมอไป หากไม่มีการพัฒนา และประสิทธิภาพยังเป็นเกณฑ์ที่ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของสถานศึกษาอีกด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา คุ่มเงิน ที่ ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพุทธของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประณตศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมอยู่และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านความทุ่มเทเวลาในการทำงาน 2) ด้านพันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจน 3) ด้านความคาดหวังที่สูง 4) ด้านภาวะผู้นำด้านวิชาการ 5) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) ด้านความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง และ 7) ด้านสภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและความปลอดภัย

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษานครปฐม เขต 1 เป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิต พบว่า ด้านความสามารถในการเปลี่ยนแปลงพัฒนาโรงเรียน มีค่ามัธยเลขคณิตสูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเนื่องจากสถานศึกษา มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามเป้าหมาย มีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดชัดเจน ส่งผลให้เกิดระบบบริหารจัดการที่มีคุณภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย รองมาคือ คุณภาพผู้เรียน เนื่องจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลายมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาและมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจาก สถานศึกษามีครูและบุคลากรมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

3. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษานครปฐมเขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษานครปฐมเขต 1 มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียนสูงที่สุด นอกจากนี้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวม ยังมีความสัมพันธ์กับการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ สูงที่สุด เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ การบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียนผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษาไม่สามารถแยกออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นวิธีที่ทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาร่วมกัน นั่นคือประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยพิจารณาจากความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิด

คำนวณ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดและแก้ปัญหา มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความรู้ทักษะพื้นฐาน เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ อีกทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามสถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย มีสุขภาวะทางกายและจิตสังคม ตลอดจนมีกระบวนการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจอย่างชัดเจน มีระบบการบริหารที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ เน้นคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านตามหลักสูตรทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วยสนับสนุนการจัดการและการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร ภิรมย์ เมือง ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดทำกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติตามกลยุทธ์ ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม และด้านการประเมินผลการควบคุม 2) คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านอัตลักษณ์ของโรงเรียน ด้านมาตรการส่งเสริม ด้านการจัดการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และด้านคุณภาพผู้เรียน 3) การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงและเป็นในลักษณะคล้ายคลึงกัน

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การปฏิบัติตามกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินและควบคุม
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตัวเอง ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน

3. การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 1 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยมาดำเนินการจัดทำเป็น ข้อเสนอแนะไว้เป็น 3 ระดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในทศวรรษสำคัญที่เกี่ยวกับวินัยสงฆ์และพิธีกรรมสำคัญที่เกี่ยวกับพุทธบริษัท 4 ได้มีพุทธบัญญัติและ พุทธดำรัสไว้อย่างชัดเจนในหลักการปฏิบัติตามแต่ละสถานการณ์ต่าง ๆ เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงได้ ตลอดเวลา จะมีแต่พิธีกรรมท้องถิ่นเท่านั้นที่อาจจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตดังที่ กล่าวข้างต้น ซึ่งผลกระทบอาจจะมาจากความยุ่งยากซับซ้อน หรือไม่สามารถเข้ากับสถานการณ์สังคม วิถีชีวิต และสนองต่อความต้องการของพุทธศาสนิกชนในอนาคตได้ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับรัฐ คณะสงฆ์ ผู้ที่ประกอบ พิธีกรรม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดพิธีกรรมว่าควรสนับสนุนส่งเสริมพุทธบริษัท 4 ทั้งที่เป็นเยาวชนและ วัยหนุ่มสาวยุคใหม่ หรือคนรุ่น Generation Alpha ที่เป็นกำลังสำคัญต่อการสืบทอดพิธีกรรมในอนาคต ได้เข้า รับการศึกษาถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านพิธีกรรมทั้งพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาและพิธีกรรมท้องถิ่น จัดเป็น หลักสูตรท้องถิ่นภาคบังคับในสถานศึกษา เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน เพราะเป็น โอกาสที่จะช่วยอนุรักษ์สืบทอดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาอันทรงคุณค่าได้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์โดยภาพรวมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านการปฏิบัติ ตามกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 ลำดับแรก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 จึงควรให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ เน้นส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์และปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวม กับการบริหารเชิงกลยุทธ์ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในโรงเรียน ความสามารถในการผลิตให้นักเรียนมีเจตคติทางบวก ความสามารถในการผลิต นักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 3 ลำดับแรก ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ผู้บริหารควรกำกับ นิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูตาม กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นให้ครูใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้น กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง อำนวยความสะดวก

สะดวกและสนับสนุนให้มีสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ครูใช้การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก วัดผลและประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย และนำผลมาวางแผนเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียนต่อไป นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้ครูมีสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจการเชิงกลยุทธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1
3. ควรมีการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในกลุ่มพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา สุขสมัย. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม. *ธุรกิจปริทัศน์*, 7(2), กรกฎาคม – ธันวาคม.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จันทิมา บุญอนันต์วงศ์. (2561). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้*, 1(2), มกราคม – มิถุนายน.
- ชาตรี วิศิษฐ์ และคณะ. (2553). *การจัดการเชิงกลยุทธ์: Strategic Management*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ถึงทรัพย์การพิมพ์.
- ฐาปนี ฉันทไพศาล. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management*. นนทบุรี: ธนธการพิมพ์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ฉบับปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ดารารพร เขยเถื่อน. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *สังคมศาสตร์วิจัย*, 9(2), กรกฎาคม – ธันวาคม.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2556). *ทฤษฎีองค์การ มุมมองต่างกระบวนทัศน์*. กรุงเทพมหานคร: ดี.เค. ปรีณัติวงศ์.

- บัญชา พิพัฒน์มงคลกิจ. (2563). การบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. *คุรุสภาวิทยาสาร*, 1(2), พฤษภาคม – สิงหาคม.
- นุชรินทร์ ปิ่นทอง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(2), พฤษภาคม – สิงหาคม.
- พสุ เดชะรินทร์ และ ชัยวัฒน์ หุทัยพันธ์. (2553). *การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ Strategic Planning and Formulating*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิบูล ทีปะपाल และ ธนวัฒน์ ทีปะपाल. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- พิทยา บวรพัฒนา. (ไม่ปรากฏปี). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: ศักติโสภาคการพิมพ์.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา*, 119(123 ก), 19 ธันวาคม.
- ภักดี มานะหิรัญเวท. (2555). *หัวใจของการจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพมหานคร: สยามบุ๊ค จำกัด.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- บุญเจริญ. (2555). *Office of the Education Council. Revised National Education Plan (2009-2016)*. Bangkok: Graphic Sweet Pepper.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(40 ก), 6 เมษายน.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2560). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic Management and Business Policy*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ท็อปจำกัด.
- วิรัช บุญรักษ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. *บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 18(83), ตุลาคม – ธันวาคม.
- ศิริลักษณ์ ทิพน้อม. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *ราชพฤกษ์*, 14(3), กันยายน – ธันวาคม.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุภาพร ภิรมย์เมือง. (2557). การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- Baldwin, M. D. (1994). *Implementation of strategic planning in a public school setting: A case study*.
- Campbell, J. P. (1977). *On the nature of organizational effectiveness*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Cameron, K. M., & Whetten, W. E. (1982). Human relations: Overcoming resistance to change, 1.
- Caplow, T. (1964). *Principles of organizational*. New York: Harcourt, Brace, and World.
- Certo, S. C., & Paul, P. J. (1990). *Strategic management: A focus on process*. New York: McGraw-Hill.
- Edmonds, R. R. (1979). Effective schools for the urban poor. *Educational Leadership*, 37.
- Ford, R. C., Amanti, B. R., & Heaton, C. P. (1988). *Organization theory: An integrative approach*. New York: Harper & Row Publishers.
- Gillham, D. P. (2020). Professional staff and parent perceptions of school effectiveness of Seventh-day Adventist K-12 schools in the North American Division. Retrieved December 25, 2020.
- Gibson, J. L., Ivancevich, J. M., Donnelly, J. H., & Konopaske, R. (2012). *Organizations: Behavior, structure, processes* (14th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Green Decadra, A. (2005). Teachers, parents, and student perception of effective school characteristics of two Texas urban exemplary open-enrollment charter schools. *Dissertation Abstract International*.
- Hinkle, D. E., Wiersma, W., & Jurs, S. G. (1998). *Applied statistics for the behavioral sciences* (4th ed.). New York: Houghton Mifflin.
- Hoy, W. K., & Ferguson, J. (1985). Theoretical framework and exploration of organizational effectiveness of schools. *Educational Administration Quarterly*, 21(2), 133–147.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (1991). *Educational administration: Theory, research, and practice* (4th ed.). Singapore: McGraw-Hill.
- Hunt, J. W. (1972). *The restless organization*. Sydney: John Wiley & Sons.

- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). *The social psychology of organizations*. New York: John Wiley & Sons.
- Liu, S. (2020). School effectiveness research in China. Retrieved December 15, 2020, from https://www.researchgate.net/publication/277822797_School_Effectiveness_Research_in_China
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. (2004). *Educational administration*. United States of America: Wadsworth.
- Mahoney, T. A., & Weitzel, W. (1969). Managerial models of organizational effectiveness. *Administrative Science Quarterly*.
- Milton, C. R. (1981). *Human behavior in organizations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Mott, P. E. (1972). *The characteristics of effective organizations*. New York: Harper & Row.
- Northcraft, G. B., & Neal, M. A. (1990). *Organizational behavior: A management challenge*. Chicago: The Dryden Press.
- Price, M. J. (2000). Strategic planning and the link to implementation in selected Illinois school districts.
- Quinn, R. E., & Rohrbaugh, J. (1983). A spatial model of effectiveness criteria: Toward a competing values approach to organizational analysis. *Management Science*, 5(29).
- Robbins, S. P. (1983). *Organization theory: The structure and design of organizations*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Schein, E. H. (1970). *Organizational psychology*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Seashore, S. E., & Yuchtman, E. (1967). A system resource approach to organization effectiveness. *American Sociological Review*.
- Steer, R. M. (1985). *Managing effective organizations: An introduction*. U.S.A.: T-Publish Company.
- Steers, R. M. (1977). *Organizational effectiveness: A behavioral view*. California: Goodyear Publishers Inc.
- Thibodeaux, M. S., & Favilla, E. (1996). Organizational effectiveness and commitment through strategic management. *Industrial Management & Data System*, 1(2).

Thompson, A. A., & Strickland, A. J. (2001). *Strategic management: Concepts and cases* (12th ed.). Toronto: McGraw-Hill/Irwin.

Thompson, A. A., Strickland, A. J., & Gamble, J. E. (2014). *Crafting and executing strategy: The quest for competitive advantage* (19th ed.). Toronto: McGraw-Hill.

Vappu, T. L. (1998). Insiders and outsiders: Women's movements and organizational effectiveness. *Canadian Review of Sociology and Anthropology*, 33(3).

Walsh, M. (1999). *Building a successful school*. London: Dogan Page Ltd.

Wheelen, T. L., Hunger, J. D., & others. (2018). *Strategic management and business policy* (15th ed.). Pearson Education Limited.